

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Contraria sententia cum suis probationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. IV. Vtrum detur distinctio &c. 357

quæ est differentia hic intenta.

24 Tandem probatur hanc distinctionem formalem non esse rationis, id est fictam per intellectum, licet sit formalitatem, quod his verbis clarissimis ait Scotus §. *Respondeo*, non est proprie; potest autem vocari hæc differentia seu distinctio rationis, sicut dicit Doctor quidam, non quod ratio accipitur pro differentia formata ab intellectu, sed ut ratio accipitur pro quidditate rei, secundum quod quidditas est obiectum intellectus, quod etiam evidenter patet ex verbis Scoti supra adductis, asserentibus hanc distinctionem formalem, tum præcedere omnem actum intellectus tam creati quam increati; tum esse ex natura rei, seu ex parte Dei, quod nullo modo contingit in distinctione rationis, ficta ab intellectu; ex quibus omnibus evidenter patet hanc distinctionem formalem, nec esse realem simpliciter, nec modalem à parte rei, nec rationis: ergo est media inter illas, ita ut sit minima inter omnes reales, seu quæ existunt à parte rei, ut his verbis asserit Scotus. Ex his concluditur differentia hic intenta, quæ est in manifesta, & nimirum quia minima in suo ordine id est inter omnes, quæ præcedunt intellectum, & maior distinctione rationis, quia hæc existit à parte rei, rationis vero non existit sed solum concipitur per intellectum: ergo est media hæc distinctio formalis inter reales, & rationis distinctiones, quibus satis aperte prabata manet tota nostra conclusio.

SECTO VLTIMA.

Argumenta Adversariorum solvuntur.

25 Ad primum desumptum ex verbis Scoti, iam satis responsum est in probatione nostræ conclusionis, Scotus enim solum ut probabile concedit illis verbis, posse dici distinctionem virtuales, & ideo ait Scotus, vel alio modo potest vocari differentia virtualis, non enim asserit, ut solet dicere quando suam profert sententiam, dico absolute, Respondeo; unde non secundum propriam mentem videtur loquutus, quod patet, nam paulo post rejicit hanc distinctionem virtuales, ut patet ex iam dictis supra latissime, quare pro certo habendum est nunquam Scotum confuisse distinctionem formalem à se de novo excogitam cum distinctione virtuali, iam pridem, antiquisque recepta ab omni Schola.

26 Ad secundum Respondetur, potius esse pro nobis, quam contra nos, ut patet ex verbis Scoti supra adductis, nam licet assimilentur in hoc distinctio virtualis, & formalis, quod utraque petat simplicitatem inter distincta, nihilominus in multis alijs differunt, quæ recensuimus ad longum in probatione conclusionis, quæ sufficiunt ad hoc, ut non sint idem distinctio formalis, & virtualis, unde ridicula erit argumentatio, distinctio virtualis petit simplicitatem, distinctio formalis ex natura rei petit simplicitatem: ergo sunt idem, sicut ridicula esset argumentatio hæc, homo est animal, equus est animal: ergo homo est equus, et ubi scaturit ergo cum suo syllogismo Adversarius.

27 Ad tertium Respondetur tale argumentum potius nobis favere, quam adversarijs, nam distinctio virtualis non est minima inter distinctiones illas, quæ formaliter, & expresse actu à parte rei sunt, quia distinctio virtualis non est in illo ordi-

ne, imo si recte loquamur distinctio virtualis non est proprie distinctio in toto rigore, sed potius est æquivalentia distinctionis non solum cum identitate reali, sed etiam cum identitate formali ex natura rei, distinctio autem Scotica, quia formaliter à parte rei est, & est minor tam reali, quam modalis, æquissimo iure vocatur ab Scoto minima in suo ordine, id est inter omnes, quæ præcedunt intellectum; concludo igitur nihil momenti adversarios adduxisse in gratiam acutissimi Scoti, ut illum (adversariorum Verbis utitur) vindicarent à tam mala sententia, quam sine dubio Scotus invenit, ex cuius, & insculpsit, ac tandem toto pectore defendit.

QVÆSTIO IV.

Vtrum præter distinctionem realem, & modalem, detur alia media seu ex natura rei.

SECTIO I.

Contraria sententia cum suis probationibus.

PRIMA sententia asserit, distinctionem quandam mediam reperiri inter distinctionem realem, & rationis; distinctionem autem mediam vocant formalem, vel ex natura rei, quod autem signum detur ad cognoscendum hanc distinctionem formalem, & in quo distinguetur à distinctione modalis, & reali non inveni in terminis apud aliquem Doctorem, sed quantum potui colligere diligenter, & attente legendo Scotum, & eius discipulos, distinctio formalis versatur inter formalitates quasdam adeo necessario connexas, ut dicantur habere identitatem realem, & per consequens ad invicem sint omnino inseparabiles, & hanc distinctionem ponit Scotus inter rationem entis, & modos illud contrahentes, asseritque ens non transcendere ultimas differentias rerum, licet transcendat subalternas, & non ultimas, ita Scotus in 1. dist. 3. q. 3. & cum illo omnes Scotistæ, qui etiam ponunt distinctionem ex natura rei inter attributa divina, inter essentiam, & relationes Scotum sequuntur ex nostris P. Fons. lib. 5. metaphysica, cap. 6. quæst. 6. sect. 2. P. Guillius lib. 2. rr. 5. de Attributis, sed isti duo Doctores solum concedunt distinctionem ex natura rei in entibus creatis, quia in Deo existimant illam concedere esse absurdum, sed meo videri, si attente legatur P. Guillius, distinctionem formalem vocat illam, quam nos vocamus modalem, & hoc etiam modo eximus Doctor disp. 7. metaphysica, sect. 1. asserit dari distinctionem mediam inter distinctionem vocalem, & rationis, quam vocat distinctionem modalem: hæc autem sententia probari potest eisdem argumentis, quibus in Logica disp. 6. quæst. 2. probavimus gradus superiores, & inferiores distingui ex natura rei, præcipue utuntur Scotistæ illo, quod implicat eandem rem sub eadem ratione habere convenientiam, & non convenientiam, similitudinem & non similitudinem, æqualitatem, & non æqualitatem.

Yy 3 Sed

2 Sed aliter probatur hæc sententia primo, quia si propter aliquam rationem ens non distinguitur à differentijs, maxime, quia ens transcendit illas, sed hoc est falsum: ergo ens distinguitur ab illis: minor sic probatur, quia ultimæ differentiæ in nullo conveniunt, sed si includeretur ens in ultimis differentijs, convenirent in ratione entis: ergo non includunt ens. Probatur maior, si convenirent per aliam differentiam, differrent: ergo non essent ultimæ differentiæ. Patet consequentia, quæ differunt per aliam differentiam non sunt ultimæ differentiæ: ergo si ultimæ differentiæ differrent per aliam differentiam, non essent ultimæ differentiæ.

3 Secundo, ultimæ differentiæ sunt omnino simplices, & irresolubiles in duos conceptus: ergo non includunt ens. Patet consequentia, si includerent ens non essent omnino simplices, sed resolvable in duos conceptus entis, & differentiæ: ergo ultimæ differentiæ non includunt ens.

4 Tertio, minus importat perfectas, quam substantia: sed substantia includit ens, & perfectitatem: ergo perfectas non includit ens.

5 Confirmatur, sola perfectas non constituit substantiam, sed simul cum ente constituit illam: atqui si perfectas includeret ens sola illa constitueret substantiam, quia haberet quidquid est necessarium ad constitutionem substantiæ: ergo perfectas non includit ens.

6 Quarto, maior distinctio datur inter animal, & rationale, quam inter substantiam, & ens: sed inter substantiam, & ens solum datur distinctio rationis: ergo inter animal, & rationale datur distinctio à parte rei, non realis: ergo formalis, vel ex natura rei. Probatur maior, inter illa datur maior distinctio, inter quæ datur minor identitas, sed inter animal, & rationale datur minor identitas, quam inter ens, & substantiam: ergo datur maior distinctio. Probatur minor. Si tanta identitas daretur inter animal, & rationale quanta datur inter ens, & substantiam, sicut non potest concipi substantia sine ente, ita non posset concipi rationale sine animali, sed hoc est falsum: ergo, &c. Probatur maior, ideo substantia non potest concipi sine ente, quia habet identitatem realem cum illo: ergo si animal, & rationale haberent eandem identitatem realem, non posset concipi animal sine rationali.

7 Quinto attributa divina distinguuntur ante intellectus operationem, sed non distinguuntur realiter: ergo ex natura rei. Minor est de fide definita ab Eugenio III. contra Gilbertum Porretanum Episcopum Pictaviensem. Probatur maior, quando duo ita se habent, ut alicui conveniat realiter aliquid, quod non convenit alteri à parte rei, illa distinguuntur ante operationem intellectus: sed intellectui Divino convenit aliquid à parte rei, quod non convenit voluntati Divinæ: ergo intellectus Divinus, & voluntas Divina distinguuntur à parte rei. Probatur minor seclusa omni præcisione intellectus creati à parte rei, Pater æternus generat Filium per intellectum, & non generat per voluntatem, aut immensitatem, & similiter Pater, & Filius spirant Spiritum sanctum per voluntatem, & non per intellectum, aut per immensitatem: ergo aliquid convenit à parte rei intellectui Divino, quod non convenit voluntati Divinæ. Probatur antecedens. Pater æternus cognoscendo se comprehensive in ordine ad se, & non in ordine ad intellectum creatum cognoscit se generare filium

per intellectum, & non per voluntatem aut immensitatem: sed id, quod cognoscit Pater æternus convenit alicui per cognitionem comprehensivam, & non in ordine ad cognitionem creatam convenit rei realiter ante operationem intellectus humani distinguentis, aut fingentis aliquid: ergo à parte rei convenit intellectui Divino esse principium productionis filij, & non convenit voluntati Divinæ: ergo à parte rei convenit aliquid intellectui Divino, quod non convenit voluntati Divinæ.

8 Confirmatur primo, à parte rei convenit naturæ Divinæ quod communicetur filio, & Paternitati non convenit quod communicetur filio: ergo à parte rei convenit aliquid naturæ Divinæ, quod non convenit Paternitati.

9 Confirmatur secundo, Pater æternus communicatur filio aliquid sui, & non communicatur aliquid sui: ergo in Patre æterno datur aliquid, & aliquid: ergo datur distinctio inter naturam divinam, & Paternitatem, quod totum fundatur in principio illo, quod implicat eidem rei convenire simul duas contradictorias: sed si natura Divina, & Paternitas non distinguuntur realiter, eidem rei convenirent duæ contradictoriæ simul veræ: ergo natura Divina, & Paternitas distinguuntur ex natura rei.

10 Et si dicas, quod non implicat in divinis concedere duas contradictorias simul veras, è contra est: ergo si aliquis negaret propositionem aliquam definitam, scilicet Filium æternum esse Deum, nõ esset unde convinceretur, quia dicere utramque propositionem contradictoriam esse veram in divinis, esset nihil asserere contra fidem, quia affirmat Filium esse Deum quod est definitum, & non esse Deum, quod potest etiam esse verum: sed hoc est absurdum in principiis Theologicis: ergo etiam in divinis non possunt dari duæ contradictoriæ simul veræ.

SECTIO II.

Vera sententia proponitur.

11 Dicendum est non dari distinctionem formalem seu ex natura rei à reali modalis, & rationis distinctam: est communis sententia Thomistarum, ita eximius noster Doctor loco supra citato, & passim Alibi P. Hurtadus disp. 6. metaph. P. Valquez in 1. parte, disput. 116. cap. 4. & disput. 120. cap. etiam 4. P. Granados, in 1. parte, tom. 1. tract. 2. disput. 6. & tom. 3. tract. disput. 3. sect. 3. & de attributis divinis idem asserunt PP. Fons. & Gillius, supra citati, P. Didacus Ruiz 10. de Trinitate, disp. 11. qui sententiam Scoti asserit esse parum tutam in fide, & temerariam hoc tempore, P. Molina in 1. parte, 9. 28. art. 2. disp. 5. & denique omnes Doctores Theologi contra Scotum, & eius discipulos. Conclusio probati potest eisdem argumentis, quibus in Logica probavi gradus superiores, & inferiores non distinguui ex natura rei, sed probatur nunc conclusio alijs rationibus.

12 Primo si ens distingueretur ex natura rei à differentijs, ens non esset simplex sed constitutum, sed pluribus conceptis ex natura rei constitutis, sed hoc implicat: ergo ens non distingueretur ex natura rei à differentijs. Minor est sententia Scoti loco citato, imo ideo asserit ens distinguui ex natura rei à perfectitate, & ab alijs differentijs, quia ens est conceptus simplicissimus. Probatur maior, illud